

VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Mestarit heräsivät

Poliisit ovat varmaan omissa asioissaan eduskunnan äänekkäin ammattiryhmä. Muillakin ammattikunnilla on tuki lobbarina istuntosalissa.

Maankäyttö- ja rakennuslain muutoksen lähetekeskustelu herätti eduskunnan rakennusmestarit ja -insinöörit. Esitys sai kuulemma vauhtia **Tuija Braxin** (vihr.) johtaman eduskunnan tarkastusvaliokunnan hometaloraportista. Hometaloja torjutaan rakentamisen valvontaa lisäämällä ja pomojen koulutustasoa nostamalla.

Rakennusmestari **Eero Reijonen** (kesk.) paheksui, että suunnittelijoilta aletaan edellyttää ylempää korkeakoulututkintoa. Ovanko mestarit ja insinöörit syylisiä siihen, että Suomessa on rakennettu tasakattoisia ja räystäättömiä taloja, Reijonen kyseli?

Reijosen lausunto viittaa tuttuun heittoon, että vanha kunnan rakennusmestari vastaa käytännön työmaalla kymmentä SAFA-arkkitehtia. Nyt ministeriön lainlaatioissa on tullut vastaan se yhdestoista.

Byrokratiaa ja sanahelinää

Rakennusmestari **Martti Mölsä** (ps.) piti hyvänä rakennusvalvonnan palauttamista lähemmäs vuoden 1990 tasoa, jolloin hän toimi niissä tehtävissä. Mölsä uskoi rakentamisen kallistuvan edelleen uudistuksen vuoksi.

Rakennusinsinööri **Ari Torniainen** (kesk.) kyseli useaan kertaan, miten määritellään suunnittelijoiden vaatimusluokat. Nyt niihin annetaan ohjeistus kovin runsassanaisesti eli täysin tulkinannvaraisesti. Pyrkimys yhtenäiseen käytäntöön koko maassa vesittyy.

Muut ammattikunnat säestivät mestareita. Tuore talonrakentaja **Raimo Piirainen** (sd.) uskoi byrokratian entistään lisääntyvän. **Pauli Kiuru** (kok.) kyseli järjen perään. Eräässä kunnassa valtio tukee vähistä rahoistaan homekoulun korvaavaa rakennusta ja taas tehdään tasakattoa.

Uusi asuntonministeri **Pia Viitanen** (sd.) sai mestareilta kiitosta hyvstää yrittämisestä perehtyä toimialaansa. Edeltäjää **Krista Kiurua** (sd.) pidettiin höpisijänä.

Kun vakuutusta ei ole

EU määrää siirtämään satovahinkojen vakuutus pohjalle. Vakuutusyhtiöillä vain ei ole tarjolla sopivia tuotteita, joten vanhaa lakia joudutaan jatkamaan kahdella vuodella.

Maatalousvaliokunnan puheenjohtaja **Jari Leppä** (kesk.) totesi, että myös taannoin hyväksytyn kasviterveyslain siirtymäsäädöksiä on harkittava uudelleen, koska vakuutus tuotteita ei ole olemassa.

Eduskunnan on vaikea pakottaa vakuutusyhtiöitä kehittämään tuotteita, vaikka EU miten patitaisi. **Timo Kalli** (kesk.) esitti, että valtio siirtäisi osan nykyisistä korvausmäärärahoista uuden systeemin pesämunaksi ja jättäisi vakuutusmaksuveron tässä tapauksessa perimättä. Valtiovarainministeriölle kyllä jokainen poikkeus verolakeihin on kitkerän tervan juontia.

Pentti Kettunen (ps.) arveli, että vakuutusyhtiöt eivät tule tässäkin harjoittamaan sosiaalista toimintaa. SDP:n syvintä maaseutua maatalousvaliokunnassa edustava oululainen **Tytti Tuppurainen** pitää kohtuullisena viljelijöiden vastuuntuntoa omaa elinkeinoaan kohtaan.

Vikkelä mies vasemmalta

Kansanedustaja **Hirvisaari** on aikaansaapa mies. Viidessä päivässä hän ehti tulla erotetuksi ja erota perussuomalaisista, haukkua puoluejohdon, vakuuttaa olevansa perussuomalainen, liittyä uuteen puolueeseen ja perustaa Muutos 2011-eduskuntaryhmän.

Aikaisemmin hän osoitti kansallistuntoa luopumalla nimestään **Kalevi**. Nyt hän on perisuomalainen **James**.

Politiikan merkillisyyksiin kuuluu, että äärioikeistolaisen toiminnan vuoksi puolueestaan erotettu Hirvisaari istuu eduskunnan salissa vasemmistossa, entisen puolueensa vasemmalla puolella.

Tosin Adolf Hitlerin puolueen nimi oli kansallissosialistinen työväenpuolue, joten kai se tuolla logiikalla vasemmistoon kuului.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Alla Viikin pelot eessä Suomenlahti viikoksi taukoaa muuton tahti nihat hanhea syö heillä muutama vahti

Ahkera tankkaus melkein kuin työtä meren laineilla nukkuen viettäivät yöitä ei viisas itseään pedolle syötiä

Kailonis kovenee lähdön täyttävä ääni talven eestä lämpöön kumlee kylä ja lääni huutavana pilvenä kuin kauhufilmissä ylittävät pääni

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN - LA 12.10.

Viljelmien keskikoon suurentaminen välttämätöntä

Vuoden 1959 laskennan mukaan oli maassamme 25–50 peltotehtaan viljelmillä vain 12 pros. ja alle 25 peltotehtaan viljelmien hallussa peräti 75,5 pros. peltolaistamme. Jos lukuja verrataan kolmisenkymmentä vuotta sitten vallinneeseen tilanteeseen, todetaan, että vuoden 1930 laskennan mukaan oli meillä 10–25 peltotehtaan viljelmillä 34,5 pros. eli runsas kolmannes ja alle 10 ha:n tiloilla 32,8 pros. peltolaistamme. Toisen maailmansodan jälkeen on maataloutemme voimakkaasti koneellistunut. Nykyisin pystyt viljelijäperhe työhuippukausina vierasta työvoimaa käyttäen hoitamaan huomattavasti suuremman peltosan. Keskimääräinen viljelmäkoko on kuitenkin pienempi kuin 1930-luvulla.

Stoppi marketissa haahuilulle

Verkon ruokakauppa on kuin postimyyntiä: kaukana kaupoista asuvat pääsevät asioimaan helposti. Suomessa asiakkaat ovat mukavuudenhaluisempia kuin Saksassa ja Britanniassa, jossa hintakilpailu on vielä kovempaa.

.....

Ihmisillä on taipumus yliarvioida uuden teknologian vaikutus lyhyellä aikavälillä ja aliarvioida se pitkällä aikavälillä. Tämä viisaus pätee myös verkkokauppaan, sanoo tutkija **Arhi Kivilahti** Aalto-yliopistosta.

Espoolainen Kivilahti on väitellyt ruuan verkkokaupasta. Hän tutustui Britannian verkkokauppoihin viettäessään vuoden Oxfordissa tutkijavaihdossa.

Suomessa verkkokauppa-keskustelu sai uusia kierroksia, kun SOK:n pääjohtaja **Kuisma Niemelä** nimesi siihen liittyvän strategiatyön lähtönsä syyski.

”Kaupan ala käy paraikaa läpi viime vuosikymmenien suurinta murrosta, ja käyttötavarakaup-

passa kansainväliset verkkokaupat haastavat voimakkaasti kotimaiset toimijat”, Niemelä totesi tiedotteessa.

Amazon haluaa oikean myymälän

Kivilahden mukaan keskustelussa verkkokaupasta on mittakaavavirhe. Britanniassa supermarketien kirjamyynni on isompi ongelma perinteisille kirjakaupoille kuin nettikirjakauppa Amazon. Ja taloustilanne on Suomessa yhtä iso ongelma kaupalle kuin verkkokauppa.

Britanniassa, maailman johtavalla verkkokaupan markkina-alueella, ruuasta vasta viisi ja muodista kymmenen prosenttia

myydään verkossa. Suomessa viiteen prosenttiin ruuan myynnistä voidaan Kivilahden mukaan päästä ehkä kymmenessä vuodessa.

Verkon jättiläiset Amazon ja huutokauppa eBay hinkuvat nyt fyysiseen maailmaan. Amazon haluaa avata myymälän, mutta ei aivan perinteisellä konseptilla. EBayn tuotteita voi noutaa yhteistyökumppanin myymälöistä.

”Kauppa on aina halunnut olla siellä, missä ihmisiä liikkuu paljon”, sanoo Kivilahti.

Ruoka tuo asiakasvirtaa verkkosakin

Amazon pyrkii mukaan ruokakauppaan. Yhdysvalloissa Amazon Fresh -palvelusta voi tilata ruokaa Seattlessa ja Los Angelesissa.

Kivilahden mukaan Amazonin kaikki toiminta kiteytyy asiakasuskollisuuden rakentamiseen. Uskollisuus on verkossa heikkoo. Ruoka tuo ostamiseen toistuvuutta.

Se tiedetään Suomessa, missä päivittäistavaran myynti on kauppakeskuksissa kansainvä-

lisesti katsoen yliedustettuna.

Tutkijan mukaan Suomen päivittäistavarakauppa on keskittynyt Euroopan tasolla, muttei verrattuna samankaltaisiin markkinoihin Pohjoismaissa.

”Päivittäistavarakaupassa kaikkialla isot jyräävät ja ovat syöneet pienten toimintaedellytykset. Ketjuilla on hinnoiteltuvoimaa, asiakkaat käyttävät ketjuja.”

Suomessa kauppaan on haikailtu lisää toimijoita, jotka toisivat kilpailua. Kivilahden mukaan kansainväliset toimijat tuskin hyödyttävät ainakaan Helsingin ulkopuolista Suomea.

S-ryhmän ja Keskon markettiverkosto on Kivilahden mukaan iso aluepoliittinen satsaus. Johtaisiko kilpailu sen karsimiseen?

Ranskan malliin ruuat autokaistalta

Verkkokaupan kehitystä johtavat perinteiset kaupat.

Tuottajan asemaan ruuan verkkokauppa ei siksi tuo isossa mittakaavassa muutosta, arvioi Kivilahti.

Tony Julkunen kerää Tuusulan terminaalissa Kauppahalli24:n asiakkaiden tilauksia kuljetuslaatikoihin.

Rauli Sipilä kuljettaa tilaukset asiakkaille. Toimitusmaksu Kauppahalli24:llä on 8,25–9,47 euroa.

KIMMO HAIMI

Petteri Rusi ja Oliver tarkastavat ruokatilauksen sisällön. Heräteostoksia tulee tehtyä verkkokaupassa harvemmin kuin kaupassa.

Britanniassa isot ketjut lähitivät ruuan verkkokauppaan 1990-luvun lopussa ja pyyhkivät pöydän puhtaaksi pienistä yrittäjistä.

Pienten toimijoiden on Kivilahden mukaan hankala pärjätä ruuan verkkokaupassa. Eräs syy ovat kuljetuskustannukset.

Amazon on opettanut kuluttajille, että kuljetus sisältyy tuotteen hintaan.

Nyt kuluttajan täytyy oppia, että ruuan kuljettaminen maksaa jotain.

Kivilahden mukaan kaupan tulee toimia opettajana: asiakas säästää aikaa, vaivaa, bensaa ja heräteostoksiin käytettyjä euroja, jos tuotteet tuodaan kotiovelle.

Kausittaiset kuljetusmaksut ovat eräs tapa sitouttaa asiakasta. Britanniassa on yleistynyt myös click & collect -ostaminen. Se tarkoittaa, että tilaus tehdään etukäteen verkossa, ja tavarat nostetaan auton takaluukkun hypermarketin drive-in-kioskista.

Brittijättiketju Tescossa ruokatarkvikkeiden keräily kaupasta maksaa kaksi punttaa eli 2,40

euroa. Ranskasta tullut malli vähentää marketeissa haahuilua.

Lähikaupat täydentämään verkko-ostamista

Kivilahti uskoo, että jos ruokakauppa menee kunnolla verkkoon, se tekee sen tietyt tuotteet edellä: kuivatut tuotteet, vessapaperi, maito ja voi.

Niitä ostetaan verkosta hypermarketin sijasta. Kuljetuskustannusten takia verkosta ostetaan isoja määriä ruokaa. Ostoksia täydennetään lähikaupan tuoretuotteilla.

Leipomotuotteet, hedelmät ja vihannekset ovat ruuan verkkokaupassa Kivilahden mukaan tietynlainen pullonkaula. Hedelmiä ei voi verkossa hypistellä, joten palvelulupauksen täytyy pitää.

”Markkina on vielä nuori, joten ensimmäinen kokemus verkon ruokakaupasta ei saa olla huono.”

”Suomessa asiakkaat ovat ehkä mukavuudenhaluisempia kuin Saksassa ja Britanniassa, jossa hintakilpailu vielä kovempaa. Asioinnin helppous menee täällä muutaman euron edelle.”

PAULA LIESMÄKI

Petteri Rusi ottaa ruokatilauksen vastaan Rauli Sipilältä kotonaan Pornaisissa.

Verkkokauppa helpottaa viljelijän arkea

Petteri Rusi tilaa ruokaa verkosta pari kolme kertaa kuukaudessa.

Rusi on virkavapaalla palomiehen virasta. Osa-aikainen maanviljelijä jäi kotiin lapsen kanssa puoli vuotta sitten, ja kuuli kaverilta Kauppahalli24:stä.

”Maaseudulla kun asutaan, normaalin arjen helpottaminen kiinnostaa.”

Rusi tilaa verkosta päivittäistavaroita. Etenkin parempaa lihaa ja herkuja tulee tilattua herkemmin verkosta kuin kaupasta.

Rusin mukaan Kauppahalli24 tarjoaa erityisesti kotimaista ruokaa. ”Netistä pystyy helpommin poimimaan laadukkaita, kotimaisia tuotteita. Se on tällaiselle maajussille kysymys, jota kunnioittaa.”

Rusi ja **Laura Asplund-Rusi** viljelevät Pornaisissa Halkian kylässä viljaa ja palkokasveja. Tila on juuri siirtymässä luomuun.

Yhdeksän kilometriä kauppaan

Kauppahalli24:n ruokatilauksen toimitus maksaa alueesta riippuen 8,25–9,47 euroa.

Rusilla kertyy lähimpään kauppaan matkaa yhdeksän kilometriä.

”Olemme ajatelleet, että jos varta vasten tarvitsisi lähteä kauppa-asioille, ei tilaaminen paljon kalliimmaksi tule.”

Hänen mukaansa ruoka maksaa verkkokaupassa saman verran kuin normaalissa markettissa. Tarjouksia vaihtamalla voi kaupasta saada ruuat halvemmalla kuin verkosta, mutta Rusi ei halua käyttää aikaa siihen.

Kauppalakua pienentää jo se, että turhan tavarank ostaminen

jää netissä vähemmälle. ”Heräteostoksia ei tule tehtyä.”

Ostokset täytyy suunnitella hyvissä ajoin, sillä samana päivänä niitä ei saa. Rusille tämä ei ole ollut ongelma.

Ei varastoa eikä myymälää

Kauppahalli24:n valikoimassa painottuvat lähituottajat ja -tuotteet, kertoo hallituksen puheenjohtaja **Veijo Heironen**. Uusia tuottajia otetaan koko ajan, asiakkaiden toiveesta.

Vantaalaisen verkkokaupan varsinainen liiketoiminta alkoi vuonna 2011 ja isommat rahoittajat tulivat mukaan 2012.

Nytt työntekijöitä on 7–8, ja yritys kasvaa. Kauppahalli24:ään on rekisteröitynyt yli 2 000 asiakasta. Hieman harvempi on tehnyt tilauksen.

Pääasiakasryhmät ovat kiireiset lapsiperheet ja vanhukset, joille liikkuminen on hankalaa.

Ruokaa toimitetaan pääkaupunkiseudulle ja kokeiluna laajemmalle Uudenmaan alueella.

Verkkokaupalla ei ole varastoa eikä myymälää. Tilaus lähtee tavarantoimittajalle vasta asiakkaan tehtyä tilauksen. Heinosen mukaan toimintamalli takaa ruuan tuoreuden ja yrityksen ketteryyden.

Toimitusmaksua ei piiloteta hintaan. ”Haluamme viestiä, että kerälystä ja kuljetuksesta tulee kustannuksia”, Heironen sanoo.

Kauppahalli24 kokeilee ruokatilauksen jättämistä lukittavaan kaappiin asiakkaan pihaan. Silloin asiakkaan ei tarvitse odottaa lähetystä kotona. Jos asiakas sitoutuu tilaamaan elintarvikkeita, kaapista ei veloiteta täyttä hintaa.

PAULA LIESMÄKI

VERKKOKAUPPA

Ruuan verkkokaupat tunnetaan heikosti

Verkkokauppojen käyttäjistä 40 prosenttia ei tiedä, että Suomessa on ruuan verkkokauppoja.

60 prosenttia verkko-ostajista olisi valmis ostamaan ruokaa verkosta vähintään kerran kuussa.

Nyt noin neljä prosenttia suomalaisista on ostanut joskus elintarvikkeita verkosta.

Elintarvikkeiden ja alkoholin osuus vähittäiskaupan verkko-ostoksista on 2,5 prosenttia ja

koko verkkokaupasta 0,8 prosenttia.

Vilkastunut alkoholin verkkokauppa siivitti alkuvuonna elintarvikkeiden verkkokaupan peräti 56 prosentin kasvun.

Ruuan tilaaminen verkosta kiinnostaa etenkin lapsiperheitä, hyvätuloisia ja 40–59-vuotiaita. Lähteet: Itellan kysely, TNS Gallupin, Kaupan liiton ja Asiakkuusmarkkinointiliiton tammi-kesäkuun Verkkokauppatilasto